

Briselē, 2023. gada 11. decembrī
(OR. en)

16761/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0389(NLE)

SCH-EVAL 258
FRONT 416
COMIX 585

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2023. gada 11. decembris
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	16155/23
Temats:	Padomes Īstenošanas lēmums, kurā izklāsta ieteikumu par to trūkumu novēršanu, kas konstatēti 2022. gada izvērtēšanā par to, kā Portugāle piemēro Šengenas <i>acquis</i> ārējo robežu pārvaldības jomā

Dokumentā ir pievienots Padomes Īstenošanas lēmums, kurā izklāsta ieteikumu par to trūkumu novēršanu, kas konstatēti 2022. gada izvērtēšanā par to, kā Portugāle piemēro Šengenas *acquis* ārējo robežu pārvaldības jomā; šo lēmumu Padome pieņēma sanāksmē, kas notika 2023. gada 10. un 11. decembrī.

Saskaņā ar Padomes Regulas (ES) Nr. 1053/2013 (2013. gada 7. oktobris) 15. panta 3. punktu šo ieteikumu nosūtīs Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem.

IETEIKUMU

**par to trūkumu novēršanu, kas konstatēti 2022. gada izvērtēšanā par to, kā Portugāle
piemēro Šengenas *acquis* ārējo robežu pārvaldības jomā**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) Nr. 1053/2013 (2013. gada 7. oktobris), ar ko izveido izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu, lai pārbaudītu Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Izpildu komitejas lēmumu (1998. gada 16. septembris), ar ko izveido Šengenas izvērtēšanas un īstenošanas pastāvīgo komiteju ¹, un jo īpaši tās 15. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) 2022. gada novembrī attiecībā uz Portugāli tika veikta Šengenas izvērtēšana ārējo robežu pārvaldības jomā. Pēc izvērtēšanas pabeigšanas ar Komisijas Īstenošanas lēmumu [C(2023) 4300] tika pieņemts ziņojums par konstatējumiem un izvērtējumiem, kurā norādīta izvērtēšanas laikā konstatētā paraugprakse un trūkumi.

¹ OV L 295, 6.11.2013., 27. lpp.

- (2) Būtu jāsniedz ieteikumi par korektīvām darbībām, kas Portugālei jāveic, lai novērstu izvērtēšanas gaitā konstatētos trūkumus. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir panākt atbilstību Šengenas *acquis*, konkrēti attiecībā uz ārējo robežu aizsardzību un personu pārbaudīšanu ieceļošanas brīdī, prioritārā kārtā būtu jāīsteno ieteikumi, kas saistīti ar valsts līmeņa pārvaldību Eiropas integrētās robežu pārvaldības jomā (1.), aģentūru sadarbību (4.), riska analīzi (8.), valsts situācijas attēlu (13.), cilvēkresursiem (15.), specializētām mācībām un kvalifikācijas celšanas mācībām (16. un 17.) un dokumentu viltošanas atklāšanu (18. un 19.).
- (3) Šis lēmums būtu jānosūta Eiropas Parlamentam un dalībvalstu parlamentiem.
- (4) Padomes Regulu (ES) 2022/922 ¹ piemēro kopš 2022. gada 1. oktobra. Saskaņā ar minētās regulas 31. panta 3. punktu turpmākos pasākumus un uzraudzības darbības pēc izvērtēšanas ziņojumiem un ieteikumiem, sākot ar rīcības plānu iesniegšanu, būtu jāveic saskaņā ar Regulu (ES) 2022/922.
- (5) Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma pieņemšanas Portugālei saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2022/922 21. panta 1. punktu būtu jāizstrādā rīcības plāns par to, kā īstenot visus ieteikumus un novērst izvērtēšanas ziņojumā konstatētos trūkumus. Portugālei būtu jāiesniedz minētais rīcības plāns Komisijai un Padomei,

¹ Padomes Regula (ES) 2022/922 (2022. gada 9. jūnijs) par tāda izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma izveidi un darbību, kura mērķis ir pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1053/2013, OV L 160, 15.6.2022., 1. lpp.

AR ŠO IESAKA,

ka Portugālei būtu:

1. **Eiropas integrētā robežu pārvaldība:** steidzami jāizveido robežkontroles (robežpārbaužu un robežuzraudzības) stratēģiskā koordinācija un jāpiešķir pietiekams skaits apmācītu darbinieku, lai nodrošinātu efektīvu pārvaldību Eiropas integrētās robežu pārvaldības jomā un saskaņotu valsts līmeņa pārskatu par horizontālajām robežkontroles funkcijām, piemēram, kvalitātes kontroles mehānismu, neaizsargātības novērtējumu, procedūru vienādu piemērošanu, mācībām, riska analīzi un informācijas pārvaldību;
2. **Valsts līmeņa kvalitātes kontroles mehānisms un neaizsargātības novērtējums:** jānodrošina valsts līmeņa kvalitātes kontroles mehānisma efektīva īstenošana, kas aptver visas robežu pārvaldībā iesaistītās valsts iestādes; jānodrošina, ka robežkontroles procedūras tiks sistemātiski izvērtētas saskaņā ar valsts līmeņa kvalitātes kontroles mehānismu pēc Imigrācijas un robežu dienesta pilnvaru izbeigšanas un nodošanas;
3. **Valsts līmeņa kvalitātes kontroles mehānisms un neaizsargātības novērtējums:** jāizveido vajadzīgās valsts līmeņa spējas sniegt visus pieprasītos datus, kas saistīti ar neaizsargātības novērtējumu, jo īpaši saistībā ar robežuzraudzību no gaisa un robežkontroles spēju plānošanu;

4. **Aģentūru sadarbība:** jānodrošina efektīva aģentūru sadarbība starp visām robežu pārvaldībā iesaistītajām valsts iestādēm, jo īpaši, jāīsteno *EUROSUR* sadarbības protokola un Protokola par sadarbību starp Imigrācijas un robežu dienestu un Nodokļu un muitas iestādi noteikumi un jānoslēdz īpašas vienošanās un jāizstrādā gada rīcības plāni, kuros noteiktas skaidras darbības, atbildīgās struktūras, termiņi, uzraudzības mehānisms, izvērtēšana un korektīvi pasākumi ar mērķi nodrošināt atbilstību Regulas (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi ¹ 12. panta 1. punktam saistībā ar 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 7. panta 1. punktu;
5. **Riska analīze:** jāizveido un jāievieš standartizēta procedūra riska analīzes produktu izstrādāšanai saistībā ar robežpārbaudēm uz gaisa un jūras robežām, jo īpaši riska profilu un rādītāju izstrādāšanai, kuri saistīti ar personām un transportlīdzekļiem, kas šķērso ārējo robežu, un jānodrošina, ka to izmanto visas attiecīgās ieinteresētās personas;
6. **Riska analīze:** jāizstrādā un jāievieš valsts līmeņa riska analīzes metodika saskaņā ar Kopīgo integrēto riska analīzes modeli, kas aptver robežpārbaudes un robežuzraudzību un ietver visas robežkontrolē iesaistītās valsts iestādes, ar mērķi nodrošināt vienotu pieeju riska analīzei visos šo iestāžu organizatorisko struktūru līmeņos;
7. **Riska analīze:** jāizstrādā valsts līmeņa stratēģiskās riska analīzes produkts, kas aptver robežpārbaudes un robežuzraudzību;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624, *OV L 295, 14.11.2019., 1.–131. lpp.*

8. **Riska analīze:** jānodrošina ilgtspējīga un vienota riska analīzes praktiskā piemērošana, izstrādājot un īstenojot valsts līmeņa riska analīzes mācību programmu, kuras pamatā ir Kopīgais integrētais riska analīzes modelis, kas pieejams analītiķiem visos līmeņos, palielinot par riska analīzes uzdevumu veikšanu atbildīgo darbinieku skaitu visos attiecīgo robežkontroles iestāžu organizatorisko struktūru līmeņos, izveidojot standartizētu procedūru riska analīzes produktu kopīgai izmantošanai visos attiecīgo ieinteresēto personu organizatorisko struktūru līmeņos, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksa ¹ 15. un 16. pantā;
9. **Riska analīze:** Republikas nacionālajai gvardei jāīsteno Kopīgais integrētais riska analīzes modelis ar mērķi veikt riska analīzi attiecībā uz robežuzraudzību, kā noteikts Regulas (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi 29. panta 1. punktā;
10. **EUROSUR:** jānodrošina, ka par visiem incidentiem, kas konstatēti robežpārbaudes procedūrās, tuvu reāllaikam tiek ziņots nacionālajam koordinācijas centram;
11. **EUROSUR:** jāizveido *EUROSUR* operatīvais slānis, iekļaujot attiecīgu informāciju no visām jūras uzraudzībā iesaistītajām valsts iestādēm (Jūras policijas, jūras spēkiem un gaisa spēkiem);
12. **EUROSUR:** jāizveido un jāievada *EUROSUR* analītiskais slānis saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi 24. panta 1. punkta c) apakšpunktu;
13. **Valsts situācijas attēls:** jāizveido visaptverošs un pilnīgs valsts situācijas attēls, iekļaujot attiecīgu informāciju no visām attiecīgajām iestādēm, kas iesaistītas robežkontrolē (Imigrācijas un robežu dienesta, Jūras policijas, jūras spēkiem, gaisa spēkiem) saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi 25. panta 2. punkta e) apakšpunktu;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (kodificēta redakcija), *OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.*

14. **Valsts spēju pilnveides plāns:** jāizstrādā valsts spēju pilnveides plāns, integrējot visus attiecīgos datus no visām robežu pārvaldībā iesaistītajām valsts iestādēm;
15. **Cilvēkresursi:** pamatojoties uz valsts stratēģisko plānu attiecībā uz cilvēkresursiem, jānodrošina pietiekams darbinieku skaits, lai efektīvi, augstā līmenī un vienādi īstenotu robežpārbaudes pie ārējām robežām;
16. **Specializētas mācības un kvalifikācijas celšanas mācības:** jāizveido regulāra un sistemātiska kvalifikācijas celšanas sistēma par robežpārbaudes procedūrām, tai skaitā speciālām zināšanām par dokumentiem, un jānodrošina spējas valsts līmenī regulāri nodrošināt šādas mācības robežsargiem; jānodrošina, ka *Frontex* organizētajās specializētajās mācībās iegūtās zināšanas tiek pienācīgi izplatītas attiecīgajiem darbiniekiem;
17. **Specializētas mācības un kvalifikācijas celšanas mācības:** jāturpina pilnveidot Valsts drošības policijas un Republikas nacionālās gvardes mācību programmas saskaņā ar *Frontex* Kopējo mācību programmu, lai nodrošinātu pietiekamu zināšanu un speciālo zināšanu līmeni efektīvu robežpārbaudžu un robežuzraudzības veikšanai saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu; mācības būtu jānodrošina regulāri un pamatojoties uz ikgadēju plānošanu; programmā būtu jāiekļauj mācības par robežpārbaudēm pirmajā un otrajā līnijā, riska analīzi, dokumentu viltošanas atklāšanu, aprīkojuma izmantošanu un citiem būtiskiem tematiem;
18. **Dokumentu viltošanas atklāšana:** jānodrošina pietiekams skaits apmācītu dokumentu ekspertu visās robežšķērsošanas vietās;
19. **Dokumentu viltošanas atklāšana:** jānodrošina, ka visās robežšķērsošanas vietās ir pieejams un tiek sistemātiski izmantots viss nepieciešamais aprīkojums dokumentu viltošanas atklāšanai robežpārbaudēs pirmajā un otrajā līnijā, kas nodrošinātu spēju identificēt dokumentu viltošanu;

20. **Robežuzraudzības aprīkojums:** jāizstrādā un jāīsteno plāns robežuzraudzībā izmantoto mobilo aktīvu iegādei, uzturēšanai un modernizācijai un jāmodernizē aprīkojums saskaņā ar plānu, arī efektīvi izmantojot ES finansēšanas instrumentus;
21. **Ārkārtas situāciju plānu izstrāde:** jāpārskata valsts ārkārtas rīcības plāns, tajā iekļaujot visus komponentus, kas vajadzīgi, lai visaptveroši risinātu iespējamās ārkārtas situācijas pie ārējām robežām;
22. **Robežpārbaudes kvalitāte un procedūra:** jāuzlabo trešo valstu valstspiederīgo robežpārbaudžu kvalitāte pirmajā līnijā un jānodrošina vienots un augsts robežpārbaudžu līmenis;
23. **Robežpārbaudes kvalitāte un procedūra:** jāveic to trešo valstu valstspiederīgo pilnas pārbaudes, kuri izmanto automatizētās robežkontroles sistēmas vārtus, saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 8. panta 3. punktu;
24. **Robežpārbaudes kvalitāte un procedūra:** jāatjaunina programmatūra “*Passe*”, lai nodrošinātu ceļošanas dokumentu autentiskuma pienācīgu pārbaudi saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 8. panta 2. un 3. punktu;
25. **Apkalpes un pasažieru vārdu un uzvārdu pārbaudes uz jūras robežām:** jāizstrādā automatizēts risinājums apkalpes un pasažieru sarakstu pārbaudei, lai efektīvi veiktu jūras robežpārbaudes;
26. **Vīzu apstrāde uz robežas:** jānodrošina, ka vīzu izsniegšana uz robežas ES pilsoņu ģimenes locekļiem ir bez maksas saskaņā ar Direktīvas 2004/38/EK ¹ 5. panta 2. punktu;
27. **Pārvadātāju atbildība:** jāizveido automātiska iepriekšējas pasažieru informācijas atlases sistēma, lai izvairītos no manuālas apstrādes un uzlabotu robežpārbaudžu kvalitāti;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, *OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.*

28. **Pārvadātāju atbildība:** jānodrošina, ka tiek veikti visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai gaisa pārvadātājiem noteiktu pienākumu nosūtīt iepriekšēju pasažieru informāciju nolūkā veikt personu pārbaudes uz ārējām robežām, un jāpiemēro sankcijas tiem uzņēmumiem, kuri nepilda Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvā 2004/82/EK ¹ noteiktās juridiskās saistības, piemēram, jāizstrādā īstenošanas pamatnostādnes pārvadātājiem un jāievieš stingrāka naudas sodu sistēma, kas jāpiemēro par iepriekšējas pasažieru informācijas sistemātisku nenosūtīšanu;
29. **Jūras robežas uzraudzība:** jāuzlabo sadarbība starp kaimiņos esošām vietējām un reģionālām vienībām un situācijas apzināšanās, efektīvāk apmainoties ar informāciju par aktīvu un citu būtisku situācijas apzināšanās datu pozicionējumu; jāuzlabo vietējo un reģionālo vienību piekļuves līmenis Integrētajai uzraudzības, vadības un kontroles sistēmai (*SIVICC*);
30. **Lisabonas lidosta:** jānodrošina pietiekams skaits robežsargu Lisabonas lidostā, lai veiktu robežpārbaudes un piedalītos pastāvīgā apmācībā;
31. **Lisabonas lidosta:** jāuzlabo Lisabonas lidostā veiktās pārbaudes procedūras otrajā līnijā, lai saīsinātu gaidīšanas laiku pasažieriem, kuriem jāveic pārbaudes otrajā līnijā;
32. **Lisabonas lidosta:** jānodrošina aprīkojums un personāls, kas vajadzīgs pārbaudēm otrajā līnijā Lisabonas lidostas 2. terminālī;
33. **Lisabonas lidosta:** jānodrošina, ka Lisabonas lidostā tiek veikta obligātā biometriskā pārbaude Vīzu informācijas sistēmā saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 8. panta 3. punkta b) apakšpunktu;

¹ Padomes Direktīva 2004/82/EK (2004. gada 29. aprīlis) par pārvadātāju pienākumu darīt zināmus datus par pasažieriem, *OV L 261, 6.8.2004., 24. lpp.*

34. **Lisabonas osta:** jāuzlabo infrastruktūra un aprīkojums robežpārbaudēm pirmajā un otrajā līnijā Lisabonas ostā un jānodrošina pietiekams skaits kabīņu, lai varētu veikt efektīvas robežpārbaudes.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
